

Dz. U. 2006 Nr 191 poz. 1411**t.j. Dz. U. 2021 poz. 2205****OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 29 października 2021 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 22 września 2006 r. o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców (Dz. U. Nr 191, poz. 1411 i Nr 245, poz. 1775), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 7 listopada 2014 r. o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej (Dz. U. poz. 1662),
- 2) ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1655, z 2020 r. poz. 288 oraz z 2021 r. poz. 187)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 28 października 2021 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 21 ustawy z dnia 22 września 2006 r. o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców (Dz. U. Nr 191, poz. 1411 i Nr 245, poz. 1775), który stanowi:

„Art. 21. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. Nr 123, poz. 1291) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2:

- a) pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) podmiocie udzielającym pomocy – należy przez to rozumieć organ administracji publicznej lub inny podmiot, który jest uprawniony do udzielania pomocy publicznej, w tym przedsiębiorcę publicznego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 22 września 2006 r. o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców (Dz. U. Nr 191, poz. 1411);”;

- b) uchyla się pkt 14,

- c) dodaje się pkt 17 w brzmieniu:

„17) działalności gospodarczej – należy przez to rozumieć działalność gospodarczą, do której mają zastosowanie reguły konkurencji określone w przepisach części trzeciej tytułu VI rozdziału 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.”;

- 2) w art. 40 uchyla się ust. 3 i 4;

- 3) w art. 44 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Za niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków, o których mowa w art. 21 ust. 2 i art. 39, oraz za utrudnianie przeprowadzenia kontroli u beneficjenta pomocy, Prezes Urzędu, a w zakresie pomocy publicznej

w rolnictwie lub rybołówstwie – minister właściwy do spraw rolnictwa, może, w drodze decyzji, nałożyć na beneficjenta karę pieniężną do wysokości równowartości 10 000 euro.”.”;

- 2) art. 41 ustawy z dnia 7 listopada 2014 r. o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej (Dz. U. poz. 1662), który stanowi:

„Art. 41. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r., z wyjątkiem art. 1, art. 32 i art. 33, które wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2015 r.”;

- 3) art. 36 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1655, z 2020 r. poz. 288 oraz z 2021 r. poz. 187), który stanowi:

„Art. 36. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2021 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 9, 10, 12, 13, 17–27, art. 15, art. 28 i art. 35, które wchodzi w życie z dniem 1 marca 2020 r.”.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 29 października 2021 r. (poz. 2205)

USTAWA

z dnia 22 września 2006 r.

o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady i sposób zapewnienia przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi, a także przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców.

Art. 2. 1. Ilekcó w ustawie jest mowa o:

- 1) organie publicznym – należy przez to rozumieć organ administracji rządowej, inny organ państwowý, organ jednostki samorządu terytorialnego lub związku tych jednostek, a także inny podmiot, który z mocy prawa lub na podstawie czynności prawnej realizuje zadania z zakresu administracji publicznej;
- 2) organie nadzorującym – należy przez to rozumieć w przypadku:
 - a) przedsiębiorców publicznych, na których działalność organy publiczne wywierają decydujący wpływ w sposób bezpośredni – organ publiczny sprawujący nadzór nad działalnością danego przedsiębiorcy publicznego na mocy odrębnych przepisów, a w stosunku do:
 - spółek z udziałem Skarbu Państwa – organ publiczny wykonujący prawa z akcji lub z udziałów należących do Skarbu Państwa,
 - spółek z udziałem jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków – organ publiczny wykonujący prawa z akcji lub z udziałów należących do jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków,
 - przedsiębiorstw państwowych – organ założycielski,
 - przedsiębiorstw komunalnych – organ jednostki samorządu terytorialnego albo jej jednostki pomocniczej utworzonej na podstawie odrębnych przepisów, pełniący funkcję organu założycielskiego,
 - b) przedsiębiorców publicznych, na których działalność przedsiębiorca publiczny, o którym mowa w lit. a, wywiera decydujący wpływ – organ nadzorujący tego przedsiębiorcę;
- 3) decydującym wpływem – należy przez to rozumieć bezpośrednie lub pośrednie oddziaływanie na działalność danego przedsiębiorcy, polegające na:
 - a) dysponowaniu większością głosów w organach przedsiębiorcy (zależnego), także na podstawie porozumień z innymi podmiotami lub
 - b) uprawnieniu do powoływania lub odwoływania większości członków organów przedsiębiorcy (zależnego), także na podstawie porozumień z innymi podmiotami, lub
 - c) sytuacji, w której więcej niż połowa członków zarządu drugiego przedsiębiorcy (zależnego) jest jednocześnie członkami zarządu, prokurentami lub osobami pełniącymi funkcje kierownicze pierwszego przedsiębiorcy bądź innego przedsiębiorcy pozostającego z tym pierwszym w stosunku zależności, lub
 - d) zdolności do decydowania w inny sposób o kierunkach działalności przedsiębiorcy (zależnego), w szczególności na podstawie umowy przewidującej zarządzanie tym przedsiębiorcą;

¹⁾ Niniejsza ustawa:

- 1) zmienia ustawę z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- 2) dokonuje wdrożenia dyrektywy Komisji 80/723/EWG z dnia 25 czerwca 1980 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi (Dz. Urz. WE L 195 z 29.07.1980, s. 35, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 1, s. 23, z późn. zm.).

- 4) przedsiębiorcy publicznym – należy przez to rozumieć każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, bez względu na sposób działania oraz formę organizacyjno-prawną, w szczególności spółkę handlową, spółdzielnię, przedsiębiorstwo państwowe, towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych oraz bank państwowy, na którego działalność organ publiczny wywiera decydujący wpływ, niezależnie od wpływu wywieranego na niego przez inne podmioty;
- 5) przedsiębiorcy lub działalności gospodarczej – należy przez to rozumieć odpowiednio przedsiębiorcę lub działalność gospodarczą, do których mają zastosowanie reguły konkurencji określone w przepisach części trzeciej tytułu VI rozdziału 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;
- 6) przysporzeniu ze środków publicznych – należy przez to rozumieć przysporzenie dokonane na rzecz określonego przedsiębiorcy w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, jeżeli jest realizowane bezpośrednio ze środków publicznych lub z takich środków przekazanych innym podmiotom, albo przysporzenie, które pomniejsza lub może pomniejszyć środki publiczne należne od tego przedsiębiorcy;
- 7) środkach publicznych – należy przez to rozumieć również środki przedsiębiorcy publicznego;
- 8) odrębnej ewidencji – należy przez to rozumieć ewidencję wyodrębnioną w ramach ksiąg rachunkowych przedsiębiorcy;
- 9) przedsiębiorcy publicznym działającym w sektorze przetwórstwa przemysłowego – należy przez to rozumieć przedsiębiorcę publicznego, który w ostatnim roku obrotowym uzyskał co najmniej 50% przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów z działalności w zakresie przetwórstwa przemysłowego, oznaczonej zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (sekcja D);
- 10) prawach specjalnych – należy przez to rozumieć przysługujące z mocy prawa lub przyznane przez organy publiczne niezgodnie z zasadą obiektywizmu, proporcjonalności i niedyskryminacji, określonej liczbie przedsiębiorców, prawa, które na wyznaczonym obszarze geograficznym:
 - a) ograniczają do co najmniej dwóch liczbę przedsiębiorców uprawnionych do wykonywania określonego rodzaju działalności lub
 - b) wyznaczają co najmniej dwóch konkurujących ze sobą przedsiębiorców, jako uprawnionych do wykonywania określonego rodzaju działalności, lub
 - c) przez szczególne uprzywilejowanie co najmniej jednego przedsiębiorcy, skutkują powstaniem na tym obszarze geograficznym zróżnicowanych warunków konkurencji dla tego przedsiębiorcy oraz jego konkurentów;
- 11) prawach wyłącznych – należy przez to rozumieć przysługujące z mocy prawa lub przyznane przez organy publiczne prawa, które zastrzegają na rzecz danego przedsiębiorcy wyłączność na wykonywanie określonego rodzaju działalności na wyznaczonym obszarze geograficznym;
- 12) usługach w ogólnym interesie gospodarczym – należy przez to rozumieć usługi, o których mowa w art. 86 ust. 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

2.²⁾ Jeżeli w spółce, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, udziały posiada Skarb Państwa oraz jednostka samorządu terytorialnego lub związek takich jednostek, albo różne jednostki samorządu terytorialnego, organ nadzorujący ustala się, biorąc pod uwagę wielkość udziału w kapitale zakładowym spółki, a w przypadku prostej spółki akcyjnej – w ogólnej liczbie akcji tej spółki.

3. Wyrażone w euro wielkości, o których mowa w ustawie, przelicza się na walutę polską według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na dzień bilansowy kończący dany rok obrotowy, z wyjątkiem art. 17, w którym przyjmuje się średni kurs ogłoszony przez Narodowy Bank Polski na dzień bilansowy kończący ostatni rok obrotowy.

Rozdział 2

Przejrzystość stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi

Art. 3. 1. W celu zapewnienia przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi, przedsiębiorca publiczny prowadzi księgi rachunkowe i dokumentację dotyczącą jego sytuacji prawnej oraz ekonomiczno-financej, w sposób przedstawiający rzetelnie i jasno:

- 1) dokonane na jego rzecz przysporzenia ze środków publicznych;
- 2) rzeczywisty sposób wykorzystania przysporzenia ze środków publicznych;
- 3) bezpośrednie lub pośrednie powiązania organizacyjne i finansowe pomiędzy nim a organami publicznymi.

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 20 pkt 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1655, z 2020 r. poz. 288 oraz z 2021 r. poz. 187), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2021 r.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy w szczególności przysporzenia ze środków publicznych polegającego na:

- 1) pokryciu strat wynikających z prowadzenia działalności gospodarczej lub nieuczestniczeniu w zyskach;
- 2)³⁾ dokapitalizowaniu przedsiębiorcy, w tym przez nabycie akcji i udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej albo nowych akcji prostej spółki akcyjnej;
- 3) udzieleniu dotacji;
- 4) udzieleniu pożyczki lub kredytu na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku;
- 5) udzieleniu poręczenia i gwarancji przedsiębiorcy lub za zobowiązania przedsiębiorcy – na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku;
- 6) umorzeniu należności, innym zwolnieniu z obowiązku zapłaty należności lub zaniechaniu dochodzenia jej zapłaty;
- 7) zrzeczeniu się zwykłego zwrotu z zainwestowanych środków publicznych;
- 8) rekompensacie z tytułu nałożonych przez organy publiczne obciążeń finansowych.

Art. 4. 1. Przedsiębiorca publiczny, w terminie 30 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego, przekazuje właściwemu organowi nadzorującemu dokumenty i materiały dotyczące przysporzeń ze środków publicznych i ich wykorzystania oraz powiązań organizacyjnych i finansowych z organami publicznymi wraz z informacją zawierającą szczegółowe dane dotyczące przedsiębiorcy, opis tych powiązań, a także zestawienie oraz opis tych przysporzeń i sposobu ich wykorzystania.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres dokumentów i materiałów oraz informacji, o których mowa w ust. 1, a także wzór formularza informacji, uwzględniając konieczność zapewnienia zachowania przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcą publicznym oraz zróżnicowanie przedsiębiorców publicznych zobowiązanych do ich przekazywania.

3. Przedsiębiorca przekazuje właściwemu organowi nadzorującemu – na jego żądanie, w zakresie i terminie określonym w żądaniu – dokumenty i informacje, pozwalające na ustalenie, czy dany przedsiębiorca spełnia przesłanki, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 i 9, art. 7 oraz art. 17.

4. Przedsiębiorca publiczny przekazuje właściwemu organowi nadzorującemu – na jego żądanie, w zakresie i terminie określonym w żądaniu – dodatkowo dokumenty, materiały i informacje, jeżeli dokumenty, materiały i informacja, przekazane na podstawie ust. 1, są niekompletne lub niewystarczające do dokonania weryfikacji i oceny wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1, lub do udzielenia odpowiedzi, o której mowa w art. 18 ust. 1.

5.⁴⁾ Obowiązki, o których mowa w ust. 1 i 4, nie dotyczą przedsiębiorców publicznych, którzy nie uzyskali przysporzenia ze środków publicznych w ostatnim roku obrotowym i nie wykorzystywali w ostatnim roku obrotowym przysporzeń ze środków publicznych uzyskanych w latach poprzednich, jeżeli nie są przedsiębiorcami, o których mowa w art. 17.

6.⁴⁾ Przedsiębiorca publiczny w przypadkach, o których mowa w ust. 5, składa właściwemu organowi nadzorującemu, w terminie określonym w ust. 1, oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń o nieuzyskaniu i niewykorzystywaniu przysporzeń określonych w ust. 5. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

7.⁴⁾ Przedsiębiorca publiczny, o którym mowa w ust. 5, przekazuje właściwemu organowi nadzorującemu – na jego żądanie, w zakresie i terminie określonych w żądaniu – dokumenty, materiały i informacje, o których mowa w ust. 1. Przepisy ust. 4 i art. 6 stosuje się odpowiednio.

Art. 5. Organ nadzorujący może, w zakresie swojej właściwości, wystąpić do organu publicznego o przekazanie, w wyznaczonym terminie, dokumentów, materiałów i informacji niezbędnych do ustalenia, czy została zachowana przejrzystość stosunków finansowych pomiędzy tym organem a przedsiębiorcą publicznym.

Art. 6. 1. Organ nadzorujący dokonuje, w ramach swojej właściwości, weryfikacji i oceny działalności:

- 1) przedsiębiorcy publicznego w zakresie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1 i 4;
- 2) przedsiębiorcy w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 3.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 20 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁴⁾ Dodany przez art. 25 ustawy z dnia 7 listopada 2014 r. o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej (Dz. U. poz. 1662), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.

2. W razie stwierdzenia, że:

- 1) przedsiębiorca publiczny nie wykonuje lub nienależyte wykonuje obowiązki, o których mowa w art. 3 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1 i 4,
- 2) przedsiębiorca nie wykonuje lub nienależyte wykonuje obowiązki, o których mowa w art. 4 ust. 3

– organ nadzorujący może, w drodze decyzji, zobowiązać tego przedsiębiorcę do podjęcia, w wyznaczonym terminie, określonych działań niezbędnych do wykonania lub należytego wykonania tych obowiązków.

3. W przypadku gdy niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków, o których mowa w art. 3 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1, 3 i 4, dotyczy stosunków finansowych pomiędzy przedsiębiorcą albo przedsiębiorcą publicznym a określonym organem publicznym innym niż organ nadzorujący, przed wydaniem decyzji, o której mowa w ust. 2, organ nadzorujący zwraca się do tego organu publicznego o zajęcie stanowiska, zawiadamiając o tym przedsiębiorcę.

4. Organ nadzorujący przekazuje kopię decyzji, o której mowa w ust. 2, wraz z uzasadnieniem organowi publicznemu, o którym mowa w ust. 3.

5. Organ nadzorujący informuje właściwy organ wyższego stopnia nad organem publicznym, o którym mowa w ust. 3, o stwierdzonej nieprawidłowości w zakresie stosunków finansowych pomiędzy przedsiębiorcą publicznym a organem publicznym.

6. W przypadku niewykonania decyzji, o której mowa w ust. 2, w wyznaczonym terminie, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji dotyczące obowiązków o charakterze niepieniężnym.

Art. 7. Przepisów art. 3–6 nie stosuje się do stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a:

- 1) przedsiębiorcami publicznymi, w odniesieniu do usług, których świadczenie nie może, w zauważalnym zakresie, wpłynąć na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej;
- 2) Narodowym Bankiem Polskim;
- 3) przedsiębiorcami publicznymi będącymi bankami, w sprawach dotyczących lokowania przez organy publiczne środków publicznych w tych bankach na warunkach nieodbiegających od oferowanych na rynku;
- 4) przedsiębiorcami publicznymi, których przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w każdym z kolejnych dwóch lat obrotowych, poprzedzających rok dokonania na ich rzecz przysporzenia ze środków publicznych, nie przekroczyły równowartości 40 mln euro;
- 5) przedsiębiorcami publicznymi będącymi bankami, których suma bilansowa w każdym z kolejnych dwóch lat obrotowych, poprzedzających rok dokonania na ich rzecz przysporzenia ze środków publicznych, nie przekroczyła równowartości 800 mln euro.

Rozdział 3

Przejrzystość finansowa przedsiębiorców

Art. 8. 1. W celu zapewnienia przejrzystości finansowej, przedsiębiorca korzystający z praw specjalnych lub praw wyłącznych oraz przedsiębiorca realizujący usługi w ogólnym interesie gospodarczym, który w związku z realizacją tych usług uzyskuje przysporzenie ze środków publicznych – jeżeli prowadzi również inny rodzaj działalności gospodarczej niż działalność, której dotyczą te prawa lub usługi – jest obowiązany do:

- 1) prowadzenia odrębnej ewidencji dla działalności związanej z realizacją praw wyłącznych, praw specjalnych lub usług w ogólnym interesie gospodarczym oraz dla pozostałej działalności gospodarczej, w tym do prawidłowego przypisywania przychodów i kosztów na podstawie konsekwentnie stosowanych i mających obiektywne uzasadnienie metod, oraz
- 2) jasnego określenia w dokumentacji, o której mowa w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217), zasad prowadzenia odrębnej ewidencji oraz metod przypisywania kosztów i przychodów, o których mowa w pkt 1.

2. Decyzja, umowa lub inny akt prawny, na podstawie którego organ publiczny powierza przedsiębiorcy realizację określonych usług w ogólnym interesie gospodarczym związaną z dokonywaniem przysporzenia ze środków publicznych, powinien w sposób jasny i przejrzysty określać zakres oraz zasady realizacji powierzanych usług.

Art. 9. 1. Przedsiębiorca, o którym mowa w art. 8 ust. 1, w terminie 30 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego, przekazuje organowi publicznemu, który udzielił mu praw specjalnych lub praw wyłącznych lub powierzył realizację usług w ogólnym interesie gospodarczym:

- 1) dokumenty i materiały dotyczące sytuacji prawnej oraz ekonomiczno-finansowej, zasad jego organizacji oraz sposobu finansowania, przedstawiające sposób wykonania obowiązków określonych w art. 8 ust. 1;
- 2) informację zawierającą szczegółowe dane dotyczące przedsiębiorcy, jego organizacji oraz prowadzonej działalności gospodarczej, w tym: dane o przychodach uzyskanych z działalności, której dotyczą prawa specjalne, prawa wyłączne lub powierzone do realizacji usługi oraz o innych źródłach finansowania tej działalności, w tym dane o uzyskanych w związku z tą działalnością przysporzeniach ze środków publicznych oraz dane o kosztach tej działalności.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres dokumentów i materiałów oraz informacji, o których mowa w ust. 1, a także wzór formularza informacji, uwzględniając konieczność zapewnienia zachowania przejrzystości finansowej oraz obowiązki wykonywane na podstawie art. 4 ust. 1 oraz innych ustaw.

3. Przedsiębiorca, o którym mowa w art. 8 ust. 1, przekazuje organowi publicznemu, który udzielił mu praw specjalnych lub praw wyłącznych lub powierzył realizację usług w ogólnym interesie gospodarczym – na jego żądanie, w zakresie i terminie określonym w żądaniu – dodatkowo dokumenty, materiały i informacje, jeżeli dokumenty, materiały i informacja, przekazane na podstawie ust. 1, są niekompletne lub niewystarczające do dokonania weryfikacji i oceny wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 8 ust. 1, lub do udzielenia odpowiedzi, o której mowa w art. 18 ust. 2.

Art. 10. Przed udzieleniem praw specjalnych, praw wyłącznych lub powierzeniem realizacji usług w ogólnym interesie gospodarczym związanej z dokonywaniem przysporzenia ze środków publicznych, organ publiczny pisemnie informuje przedsiębiorcę o charakterze przyznawanych mu praw lub powierzanych do realizacji usług.

Art. 11. 1. Organ publiczny, który udzielił praw specjalnych, praw wyłącznych lub powierzył realizację usług w ogólnym interesie gospodarczym związaną z dokonywaniem przysporzenia ze środków publicznych, dokonuje weryfikacji i oceny działalności przedsiębiorcy w zakresie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 i art. 9 ust. 1 i 3.

2. W razie stwierdzenia, że przedsiębiorca korzystający z praw specjalnych, praw wyłącznych lub realizujący usługi w ogólnym interesie gospodarczym, który w związku z realizacją tych usług uzyskuje przysporzenie ze środków publicznych, nie wykonuje lub nienależyte wykonuje obowiązki, o których mowa w art. 8 ust. 1 i art. 9 ust. 1 i 3, organ publiczny może, w drodze decyzji, zobowiązać tego przedsiębiorcę do podjęcia, w wyznaczonym terminie, określonych działań niezbędnych do wykonania lub należytego wykonania tych obowiązków.

3. W przypadku niewykonania decyzji, o której mowa w ust. 2, w wyznaczonym terminie, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji dotyczące obowiązków o charakterze niepieniężnym.

Art. 12. Przepisy art. 8, 9 i 11 stosuje się odpowiednio w przypadku powierzenia przedsiębiorcom realizacji określonych zadań, innych niż świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, związanej z dokonywaniem przysporzenia ze środków publicznych – jeżeli prowadzą również inny rodzaj działalności gospodarczej niż działalność, której dotyczą powierzone zadania.

Art. 13. Przepisów art. 8–12 nie stosuje się do:

- 1) przedsiębiorców, w odniesieniu do usług, których świadczenie nie może, w zauważalnym zakresie, wpłynąć na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej;
- 2) przedsiębiorców, których przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w każdym z kolejnych dwóch lat obrotowych, poprzedzających rok, w którym korzystali oni z praw specjalnych, praw wyłącznych lub realizowali powierzone im usługi w ogólnym interesie gospodarczym albo inne zadania, nie przekroczyły równowartości 40 mln euro;
- 3) banków, których suma bilansowa w każdym z kolejnych dwóch lat obrotowych, poprzedzających rok, w którym korzystały one z praw specjalnych, praw wyłącznych lub realizowały powierzone im usługi w ogólnym interesie gospodarczym albo inne zadania, nie przekroczyła równowartości 800 mln euro;
- 4) przedsiębiorców, którym została powierzona realizacja usług w ogólnym interesie gospodarczym albo innych zadań, jeżeli dokonane na ich rzecz przysporzenie ze środków publicznych nastąpiło na czas określony, niezbędny do realizacji tych usług albo zadań, na zasadach otwartości, przejrzystości i niedyskryminacji.

Art. 14. W przypadku gdy z mocy prawa przysługują przedsiębiorcy prawa specjalne lub prawa wyłączne lub następuje powierzenie przedsiębiorcy realizacji usług w ogólnym interesie gospodarczym albo innych zadań związanej z dokonywaniem przysporzenia ze środków publicznych, a przedsiębiorca ten prowadzi lub może prowadzić również inny rodzaj działalności gospodarczej niż działalność, której dotyczą te prawa lub usługi albo zadania, kompetencje i obowiązki organu publicznego, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 3 oraz art. 11, wykonuje organ, do właściwości którego należą sprawy z zakresu realizacji tych praw lub usług albo zadań.

Art. 15. Przepisów art. 8–14 nie stosuje się, w przypadku gdy zasady dotyczące zachowania przejrzystości finansowej przez przedsiębiorców, o których mowa w art. 8 ust. 1 oraz art. 12, zostały uregulowane w odrębnych przepisach.

Rozdział 4

Przechowywanie i przekazywanie dokumentów, materiałów i informacji

Art. 16. Dokumenty, materiały i informacje uzyskane na podstawie:

- 1) art. 4 ust. 1, 3 i 4 oraz art. 5 – organ nadzorujący przechowuje przez pięć lat od zakończenia roku obrotowego, w którym nastąpiło dokonanie przysporzenia ze środków publicznych na rzecz przedsiębiorcy publicznego, a jeżeli rzeczywiste wykorzystanie przez przedsiębiorcę publicznego przysporzenia ze środków publicznych ma miejsce również w następnych latach obrotowych – od zakończenia roku obrotowego, w którym nastąpiło wykorzystanie uzyskanego przysporzenia;
- 2) art. 9 ust. 1 i 3 – organ publiczny, który udzielił praw specjalnych, praw wyłącznych lub powierzył realizację usług w ogólnym interesie gospodarczym albo innych zadań, przechowuje przez pięć lat od zakończenia roku obrotowego, którego te dokumenty, materiały i informacje dotyczą.

Art. 17. W przypadku przedsiębiorcy publicznego działającego w sektorze przetwórstwa przemysłowego, który w ostatnim roku obrotowym uzyskał przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w wysokości stanowiącej równowartość co najmniej 250 mln euro, organ nadzorujący, w zakresie swojej właściwości, przekazuje Komisji Europejskiej:

- 1) informacje o firmie, siedzibie i przedmiocie działalności oraz wstępne wielkości przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów tego przedsiębiorcy – w terminie do dnia 31 marca każdego roku;
- 2) dokumenty, materiały i informacje, o których mowa w art. 4 ust. 1 – niezwłocznie po ich otrzymaniu.

Art. 18. 1. Organ nadzorujący, w zakresie swojej właściwości, na podstawie uzyskanych dokumentów, materiałów i informacji, udziela Komisji Europejskiej odpowiedzi na jej zapytanie dotyczące przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi.

2. Organ publiczny, który udzielił praw specjalnych, praw wyłącznych lub powierzył realizację usług w ogólnym interesie gospodarczym albo innych zadań związaną z dokonywaniem przysporzenia ze środków publicznych, w zakresie swojej właściwości, na podstawie uzyskanych dokumentów, materiałów i informacji, udziela Komisji Europejskiej odpowiedzi na jej zapytanie dotyczące przejrzystości finansowej przedsiębiorców korzystających z praw specjalnych, praw wyłącznych lub realizujących usługi w ogólnym interesie gospodarczym albo inne zadania.

3. Do odpowiedzi, o której mowa w ust. 1 i 2, mogą zostać dołączone, w koniecznym zakresie, dokumenty, materiały i informacje, o których mowa w art. 4 ust. 1, 3 i 4, art. 5 oraz art. 9 ust. 1 i 3.

4. W przypadku gdy przysporzenie ze środków publicznych, w tym związane z udzieleniem praw specjalnych, praw wyłącznych lub powierzeniem realizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym albo innych zadań, nastąpiło na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku i może stanowić pomoc publiczną, odpowiedź, o której mowa w ust. 1 i 2, opracowuje się w porozumieniu z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

5. Przekazanie Komisji Europejskiej odpowiedzi, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz dokumentów, materiałów i informacji, o których mowa w art. 4 ust. 1, 3 i 4, art. 5, art. 9 ust. 1 i 3 oraz art. 17, jest dokonywane za pośrednictwem Stałego Przedstawicielstwa Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej w Brukseli.

6. Organy jednostek samorządu terytorialnego lub związków tych jednostek przedstawiają odpowiedzi, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz dokumenty, materiały i informacje, o których mowa w art. 4 ust. 1, 3 i 4, art. 5, art. 9 ust. 1 i 3 oraz art. 17, Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który przekazuje je Komisji Europejskiej na jej wniosek.

Art. 19. W przypadku gdy z mocy prawa przysługują przedsiębiorcy prawa specjalne lub prawa wyłączne lub następuje powierzenie przedsiębiorcy realizacji usług w ogólnym interesie gospodarczym albo innych zadań, związanej z dokonywaniem przysporzenia ze środków publicznych, a przedsiębiorca ten prowadzi lub może prowadzić również inny rodzaj działalności gospodarczej niż działalność, której dotyczą te prawa lub usługi albo zadania, kompetencje i obowiązki organu publicznego, o których mowa w art. 16 pkt 2 oraz art. 18 ust. 2–6, wykonuje organ, do właściwości którego należą sprawy z zakresu realizacji tych praw lub usług albo zadań.

Art. 20. 1. Osoby zatrudnione w organach nadzorujących, organach publicznych, które udzieliły praw specjalnych, praw wyłącznych lub powierzyły realizację usług w ogólnym interesie gospodarczym albo innych zadań, a także osoby zatrudnione w innych podmiotach realizujących zadania określone w ustawie, są zobowiązane do ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa, jak również innych informacji podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów, o których powzięły wiadomość w związku z realizacją zadań określonych niniejszą ustawą. Obowiązek ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa trwa także po ustaniu stosunku pracy lub rozwiązaniu umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innych umów o podobnym charakterze.

2. Przekazanie odpowiedzi oraz dokumentów, materiałów i informacji, określone w art. 4 ust. 1, 3 i 4, art. 5, art. 9 ust. 1 i 3, art. 14, art. 17–19, nie stanowi naruszenia obowiązku zachowania tajemnicy przedsiębiorstwa, jak również innych tajemnic ustawowo chronionych.

Rozdział 5

Przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe

Art. 21. (pominięty)⁵⁾

Art. 22. Przedsiębiorca korzystający z praw specjalnych lub praw wyłącznych oraz przedsiębiorca realizujący usługi w ogólnym interesie gospodarczym albo inne zadania, który w związku z realizacją tych usług albo zadań uzyskuje przysporzenie ze środków publicznych – jeżeli prowadzi również inny rodzaj działalności gospodarczej niż działalność, której dotyczą te prawa lub usługi albo zadania – jest obowiązany do realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 8 ust. 1, od początku pierwszego roku obrotowego, następującego po dniu wejścia w życie ustawy; tego roku obrotowego dotyczą również przekazywane przez przedsiębiorcę po raz pierwszy po dniu wejścia w życie ustawy dokumenty, materiały i informacja, o których mowa w art. 9 ust. 1.

Art. 23. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia⁶⁾.

⁵⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.

⁶⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 20 października 2006 r.